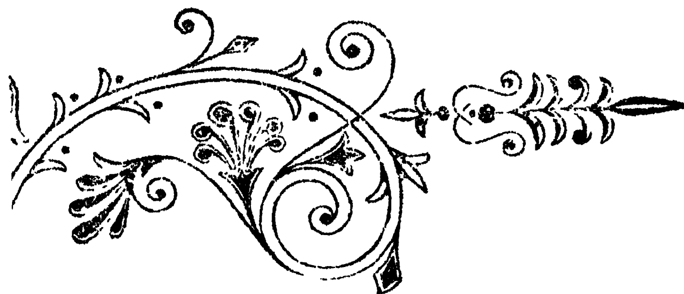

શ્રી નવીન

સતી દ્રૌપદી

નાટકનાં ગાયનો તથા ટુંકસાર.

શ્રી દેશી નાટક સમાજ માટે

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

ઝવેરી ચંદુલાલ દલસુખરામ ઘોળશાજી.

હાલ મુકામ-પ્રીન્સેસ થીએટરમાં-સુરત.

સુરત, ભાગાતળાવ રોડપર આવેલા ધી "રાંદેર" પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં રતિલાલ દુર્લભદાસે છાપી.

કીંમત રૂા. ૦-૨-૦

શ્રી નવીન

સતી દ્રૌપદી

નાટકનાં ગાયનો તથા ટુંકસાર.

શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકાર સયાજીરાવ મહારાજાશ્રિત
મરહુમ સાક્ષર શ્રી ડાહ્યાભાઈ ધોળશાજી સ્થાપિત.

શ્રી દેશી નાટક સમાજ માટે

રચી છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

ઝવેરી ચંદુલાલ દલસુખરામ ધોળશાજી.

હાલ મુકામ-પ્રીન્સેસ થીએટરમાં, સુરત.

આવૃત્તિ ૯મી　　　　　　　　　　　　　　　　પ્રત ૫૦૦૦

સંવત ૧૯૭૩　　　　　　　　　　　　　　　　સને ૧૯૧૭

કિંમત રૂા. ૦-૨-૦ (બે આના.)

૫૬૯૦

શોખીનોને

ખુ શ ખ બ ર.

હમારે ત્યાં દરેક જાતનું રેશમી તથા સુતરાઉ કાપડ તેમજ દરેક જાતનું જરીકામ જેવું કે જીકની ફીટ તથા સલમાની ફીટ તથા દરેક જાતનું ભરતકામ વીગેરે મળશે તથા મખમલના પટા તથા ભરતકામનું રેશમ તથા કોરા ટોપી પણ છાપી આપવામાં આવશે તથા ફેન્સી સાંબેલાંના ડ્રેસો તથા તેને લગતો દરેક સાજ ભાડેથી મળશે.

ચાલુ જમાનાની નવી ફેશન.

લે છે રોકડા દામ કરે છે મન પસંદ કામ
છે મોટા મંદીર મુકામ મોટું મેળવ્યું છે નામ

હમારે ત્યાં અપ-ટુ-ડેટ ફેશનના પોલકા તથા ફ્રોક સીવી આપવામાં આવશે તથા ફેશનને લગતો દરેક સાજ હમારે ત્યાંથી કીફાયત ભાવે મળશે.

શા૦ વીરચંદ નાનચંદ.

ઠે૦ મોટા મંદીર–સુરત.

મુખ્ય પાત્રોનાં નામ.

(:o:)

કૃષ્ણ-દ્વારકાધીશ શ્રી પુર્ણ પુરૂષોત્તમ ભગવાન.

ધર્મ--
ભીમ--
અર્જુન- } પાન્ડુ રાજાના પુત્ર પાન્ડવ, કૌરવોના પીત્રાઇ.
સહદેવ-
નીકુળ-

દુર્યોધન-હસ્તીનાપુરનો રાજા, ધૃતરાષ્ટનો પુત્ર, પાન્ડવનો પીત્રાઇ.

દુઃશાસન-તેનો નાનો ભાઈ.

શકુની-દુર્યોધનનો મામો. કંદહાર દેશનો રાજા.

ભીષ્મ-નૈષ્ઠીક બ્રહ્મચારી શાંતનુ રાજાનો પુત્ર.

ધૃતરાષ્ટ-દુર્યોધનનો અંધ પિતા.

વિદુર-રાજા ધૃતરાષ્ટ્રનો ઓરમાન ભાઇ. શ્રીકૃષ્ણનો પરમ ભક્ત.

અભિમન્યુ-અર્જુનનો પુત્ર. શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનો ભાણેજ.

નારદ-બ્રહ્માના પુત્ર. દેવર્ષિમાં શ્રેષ્ટ રૂષી.

સ્ત્રી વર્ગ.

દ્રૌપદી-પાન્ડવોની સ્ત્રી દ્રુપદ રાજાની કન્યા.

સુભદ્રા-અર્જુનની સ્ત્રી, શ્રીકૃષ્ણની બ્હેન.

રૂકમણિ-
સત્યભામા- } શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની મુખ્ય પટરાણીઓ.

ઉતરા-વૈરાટ રાજાની પુત્રી, અભિમન્યુની સ્ત્રી.

ભાનુમતી-દુર્યોધનની સ્ત્રી.

દાસ-દાસી-દરબારીઓ વિગેરે.

સ્થળ-ઈંદ્રપ્રસ્થ-હસ્તિનાપુર, દ્વારીકા, કુરૂક્ષેત્ર, વૈરાટ.

શ્રી નવીન

સતી દ્રૌપદી

નાટકનો ટુંકસાર.

અંક ૧ લો.

મંગળાચરણ—

પ્ર. ૧—મયદાનવ બાગ પાન્ડવોના રાજસુયજ્ઞ પ્રસંગે પધારેલા શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની પટરાણી રાણી રૂકમણી તથા સત્યભામા વિગેરેને સતી દ્રૌપદી પોતાનો બાગ બતાવી ઈશ્વરનો ઉપકાર માની રહ્યા છે. પાછળથી ભીમ, દુર્યોધન તથા શકુનીનું આવવું. પાન્ડવનો વૈભવ જોઇ દુર્યોધનનો દ્વેષ, દ્વેષી દુર્યોધનનું દિવાલ સાથે અથડાવું દ્રૌપદીનું હાસ્ય. ભીમે કરેલું દુર્યોધનનું અપમાન ક્રોધાવેશમાં દુર્યોધનનું બિદાય થવું. દ્રૌપદી, રૂકમણી તથા સત્યભામા વિગેરેનું હાસ્ય વિનોદ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું પધારવું. શેલડી છોલતાં શ્રીકૃષ્ણની કપાએલી આંગળી ઉપર દ્રૌપદીએ પોતાના ચીરને પાલવ ફાડી પાટો બાંધવો. શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની આશીષ.

પ્ર. ૨—શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું દ્વારીકાં તરફ વિદાય થવું. જતાં જતાં પાન્ડવને રાજ્ય ધર્મનો ઉપદેશ પાન્ડવોની શ્રીકૃષ્ણ પ્રત્યે પુજ્ય બુદ્ધિ.

પ્ર. ૩—દુર્યોધન અપમાનની ધુનમાં પાછળથી શકુની, જુગારથી પાંડવોનું સર્વસ્વ હારી જવું દ્રૌપદી તથા પાંડવોને પાયમાલ કરવાનો સંકેત.

પ્ર. ૪—ધૃતરાષ્ટ્ર તથા વિદુર ઈશ્વર ભક્તિમાં પાછળથી દુર્યો-

ધન તથા શકુનીનું પાંડવોને જુગાર રમાડવા તેડી લાવવું દુર્યોધનનો પીતા પાસે દુરાગ્રહ આજ્ઞા. વિદુરને

પ્ર. ૫—ભાનુમતીનું અંતઃપુર પાંડવોનું અનીષ્ટ કરવાનો દુર્યોધનનો દ્દઢ સંકલ્પ. ભાનુમતીનો હિતોપદેશ.

પ્ર. ૬—હસ્તિનાપુરમાં કૌરવ રાજસભા, પાંડવોનું આવવું, જુગાર, પાંડવોની હાર, પાંચમાં દાવમાં દ્રૌપદી, ધર્મનો શોક ભીમનો ક્રોધ દ્રૌપદીને સભામાં ખેંચી લાવવા દુર્યોધને દુઃશાસનને કરેલો હુકમ.

પ્ર. ૭—વીચારના વમળમાં પડેલી રજસ્વળા દ્રૌપદી પાસે દુષ્ટ દુઃશાસનનું આવવું, દ્રૌપદીનું કલ્પાંત બળાત્કારથી દ્રૌપદીને સભામાં ઘસડી જવી.

પ્ર. ૮—દ્વારિકા, સુખાસનપર પોઢેલા શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનનું નિદ્રામાંથી એકદમ ચમકવું, સતિ દ્રૌપદીને છોડાવવા હસ્તિનાપુર પ્રયાણ.

પ્ર. ૯—વિદુર આશ્રમમાં પાંડવોપર આવી પડેલી આફતના વીચારમાં, શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું પધારવું, ભકતની તુચ્છ ભેટનો ભગવાને કરેલો સ્વીકાર સતિ દ્રૌપદીને કૌરવના જુલમથી બચાવવા શ્રીકૃષ્ણનું વિદાય થવું.

પ્ર. ૧૦—હસ્તિનાપુરની રાજસભામાં દુર્યોધનનો હર્ષ દ્રૌપદીને લઇ દુઃશાસનનું દ્રૌપદીનો આવવું, કરૂણાજનક વિલાપ, ભીમનો ક્રોધ દ્રૌપદીના વસ્ત્રનું હરણ, સતિનો શ્રાપ, દુઃશાસનનો દ્રૌપદી પ્રત્યે અત્યંત જુલમ. અંતરીક્ષમાંથી શ્રીકૃષ્ણ ભગવાને દેવી દ્રૌપદીને પુરેલા ચીર, પાપીઓપર પ્રભુના તેજનો પ્રભાવ, કૌરવોનું વિસ્મય ભકતને પ્રભુ દર્શન.

અંક બીજો.

પ્ર. ૧—ભક્ત વિદુરનો તેર વર્ષ વનવાસ ગયેલા પાંડવોને માટે શોક, પાછળથી દુર્યોધન તથા શકુની દુષ્ટનો દુષ્ટ સંકેત દ્રૌપદીને પાછી વનમાંથી હરણ કરી લાવવા દુઃશાસનને કરેલી આજ્ઞા.

પ્ર. ૨—મુની આશ્રમમાં દ્રૌપદી, દુઃશાસનનું વેશ બદલી આવવું અચાનક હરણ, પાછળથી પાંડવો, સતિ હરણથી સંતાપ, મુની નારદનું આવવું, ધર્મને ધીરજ, વૈરાટ નગર તરફ ગુપ્ત રહેવા ભલામણ, ભક્ત દુઃખી અને પ્રભુ સુખી એવા વિચારથી શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને ત્યાં કુટુંબ ક્લેશ કરાવવા નારદનું દ્વારિકા તરફ વિદાય થવું.

પ્ર. ૩—કારાગ્રહમાં દેવી દ્રૌપદી કેદ દુર્યોધનનો બળાત્કાર, દ્રૌપદીનું કલ્પાંત, શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું દેવી દ્રૌપદીને લઇ અદ્રશ્ય થવું.

પ્ર. ૪—દ્વારિકામાં નારદ તરફથી શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને સ્વર્ગના પારિજાતક પુષ્પની ભેટ અને તે પુષ્પ સત્યભામાને આપવું. શ્રીકૃષ્ણનું વિદાય થવું, પાછળથી રૂકમણી, નારદની નારદ વિદ્યા.

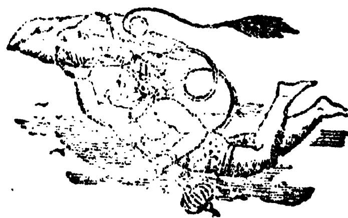
પ્ર. ૫—રૂકમણી તથા શ્રીકૃષ્ણચંદ્ર અંતઃપુરમાં પાછળથી સત્યભામાને લઇ નારદનું આવવું, સત્યભામાનો ક્રોધ અને નારદનો આનંદ.

પ્ર. ૬—શોકાગ્રસ્ત સત્યભામા, પારીજાતકના પુષ્પ માટે સત્યભામાનું રીસાવું, અને શ્રીકૃષ્ણદેવનું સમજાવવું, શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનો પુષ્પ માટે પ્રપંચ. પાછળથી રૂકમણીને લઈ નારદનો પ્રવેશ પરસ્પર ક્લેશ માયાનું પ્રાબલ્ય, સત્યભામાની હઠ, શ્રીકૃષ્ણ કૃપાથી પારિજાતકના

વૃક્ષનું પ્રગટ થવું, પુષ્પ માટે સત્યભામાની અધીરાઈ, નારદને નારાયણ નામનો ચમત્કાર બતાવવા શ્રીકૃષ્ણચંદ્રની યુક્તિ નારદ પ્રપંચ નાટકની પુર્ણાહુતિ ભકત પાંડવો તથા દ્રૌપદીને દુઃખમાંથી છોડાવવા નારદે શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનને કરેલી સ્તુતી, શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું હસ્તિનાપુર જવા માટે પ્રયાણ

પ્ર. ૭—વિદુર આશ્રમ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની પધરામણી પ્રભુના પ્રસાદ માટે ભકતને ચીંતા. શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની જમવા માટે આતુરતા ભક્ત વિદુરને થતો ગભરાટ દુર્યોધને પીરસાવી મોકલેલા પકવાનનો તિરસ્કાર. ભકતની ભાજીનો સ્વીકાર પાંડવોના સમાચાર શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું કૌરવ પાંડવ વચ્ચે સલાહ કરાવવા દૂત તરીકે કૌરવ સભામાં જવું.

પ્ર. ૮—કૌરવ સભા. શ્રીકૃષ્ણચંદ્રનું પધારવું, પાંડવોનો સંદેશો સલાહ માટે શ્રીકૃષ્ણનો સદબોધ. પાપી દુર્યોધનનો શ્રીકૃષ્ણ પ્રત્યે ક્રોધ, શ્રીકૃષ્ણે કૌરવ કુળ માટે ભાખેલું ભવિષ્ય શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને પકડવા દુઃશાસન, કરણ વિગેરેને દુર્યોધને કરેલો હુકમ શ્રીકૃષ્ણ પ્રભુનું અનેક રૂપે પ્રકટ થવું.

અંક ૩ જો

પ્ર. ૧—વૈરાટ રાજાનો બાગ, પતિ વિરહમાં ઉતરાનું સાહેલીઓ સાથે હાસ્ય વિનોદ, સાસરેથી આણુ આવવાના સમાચાર પતિને મળવાના હર્ષમાં ઉતરા.

પ્ર. ૨—ભાગ્યને આધીન દ્રૌપદી બ્રાહ્મણ વેશમાં શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું આવવું. દ્રૌપદીની કસોટી કરી છેવટે ભાનુમતીને મળનારૂં અખંડ સૌભાગ્ય દ્રૌપદીને અપાવા યુકિતથી ભીષ્મ પાસે લઈ જવું.

પ્ર. ૩—કુરૂક્ષેત્રમાં ભીષ્મનું શીબીર, ભીષ્મ સમાધાનીમાં, દ્રૌપદી સાથે બ્રાહ્મણ વેશમાં શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું આવવું. સીપાઇથી શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું અપમાન પામી પાછા ફરવું. દ્રૌપદીનું કલ્પાંત, ઇશ્વર સ્મરણ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું અસલ સ્વરૂપમાં આવવું. ચુપાચુપ ભીષ્મ પાસેથી દ્રૌપદીને અખંડ સૌભાગ્ય અપાવી વિદાય થવું. પાછળથી પતિની આજ્ઞા પ્રમાણે ભાનુમતીનું અખંડ સૌભાગ્યનું વરદાન મેળવવા આવવું. ભીષ્મની વીસ્મયતા, ભાનુમતીની નિષ્ફળતા, ભીષ્મની ભીષ્મ પ્રતિજ્ઞા. પાછળથી પાંડવ સૈન્ય પાંડવ સૈનાનો સેનાપતી શીખંડી (જન્મકાળનો સ્ત્રી) હોવાથી ભીષ્મે હથીયાર છોડવાં. સમયનો લાભ લઈ શ્રીકૃષ્ણની સલાહથી અર્જુનનું બાણ મારવું. ભીષ્મનું પડવું અર્જુનને આશીષ. ભીષ્મનો દેહ ત્યાગ.

પ્ર. ૪—શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું આવવું, ભીમને ઉસ્કેરી યુધ્ધે મોકલવા સુચના કરી વીદાય થવું.

પ્ર. ૫—ભીમનું શીબીર. નીંદ્રામાં ભીમ, સેવામાં દ્રૌપદી ભીમનું જાગવું. દ્રૌપદીનું મર્મ વાકયોથી ભીમને ઉશ્કેરવું ભીમને અત્યંત ક્રોધ, ભીમનું ઉન્મત અવસ્થામાં ગદા લઇ શત્રુને મારવા વિદાય થવું.

પ્ર. ૬—અભીમન્યુ લડાઇના મેદાનમાં ૭ કોઠા જીતી સાતમા કોઠાને જીતવાના વિચારમાં સાતમા કોઠાના સેનાપતી જયદ્રથનું આવવું. પરસ્પર લડાઈ અભીમન્યુનો અંત. પાતાળમાંથી અર્જુનનું આવવું. પુત્રનો શોક, અરસપરસ યુદ્ધ. અર્જુનના હાથે જયદ્રથનો વધ.

પ્ર. ૭—કુરૂક્ષેત્રમાં કૌરવ પરાજયથી ગભરાએલા. દુર્યોધનની શકુની સાથે સલાહ. રૂદ્રરૂપ ધારી ભીમની ભયંકર ગર્જના શકુનીનું સટકી જવું. ભીમ દુર્યોધનનું ગદા યુદ્ધ. દુર્યોધનનો નાશ પાછળથી દુ:શાસનનું ભીમ સાથે ગદા યુદ્ધ. દુ:શાસનનો નાશ ભીમે કરેલું રૂધીર પાન ભીમની પ્રતિજ્ઞા સિદ્ધ. વ્યાકુળ દ્રૌપદી પતિ શોધમાં. ભીમે કરેલું દ્રૌપદીની વેણીમાં રૂધીર સંચેન. પરસ્પર પ્રેમાલીંગન.

પ્ર. ૮—ધર્મરાજાને રાજ્યાભિષેક છેવટનો આનંદ.

શાન્તિ ! શાન્તિ !! શાન્તિ !!!

TRIBHOVANDAS DULABHDAS JARIWALA.

Rampoora, SURAT.

જરીવાલા ત્રીભોવનદાસ દુલ્લભદાસ.

ઠેઠ રામ પુરા, સુરત.

હમારે ત્યાં દરેક જાતનો જરી માલ જેવો કે જીકની તથા સલામાની ફેન્સી ફીટ, ગામઠી ફેન્સી દસ્તારખોલી, કાંટાની ગુંથેલી ફીટ, મુગલાઈ ફીટ. લેસ, કોરલા બાંટલો, બનારસી સાડી, શાફા, તાશ, જીક, ટીકી, કશાબ, બાદલો, જીકની કટાઉ કોરો, તથા કંઠા તથા બુટીઓ, કીનારી, ગોટા, ઝાલર, ચંપો વીગેરે જરી માલ બનાવનાર તથા વેચનાર.

અને બહારગામના ઓરડર ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી બનાવી મોકલી આપવામાં આવે છે.

6050

॥ ॐ ॥

॥ श्री परमात्मने नमः ॥

સતી દ્રૌપદી

નાટકના ગાયનો.

અંક પહેલો.

મંગળાચરણ.

સૂત્રધાર—દ્વાપરના અંત માંહી, કળીના આરંભ માંહી.
લીલા કીધી લાલ બાલ કૃષ્ણ ચંદ્ર નંદ નંદ
ધર્મ સ્થંભ સ્થાપનાર અધર્મને ઉથાપનાર
પાંડુ પુત્ર પાળનાર શ્રી મુકુંદ સુખ કંદ
કૌરવ કૃતાંત્ત કાળ આણી એનો અંત કાળ
ધર્મ રાજ્ય સ્થાપ્યું એવા નામું નંદ વા યોગીંદ્ર

નટી—ધર્મધુરંધર શ્રીયદુનંદન જયજગવંદન સ્વામી રામ
જગદાનંદન કંસ નીકંદન પંકજ ચરણુ નમામી રારૂ
સંત સતી સુખદાયક જનના, સહાયક દીનના
વિશ્વંભર વ્યાપક જળ સ્થળના, શશી દિનકરના

ગૌબ્રાહ્મણ પ્રતીપાલ લાલજી પાંડવના રખવાળ જોને
દ્રૌપદી કેશ દાસ દયાળુ કૌરવ કુળના કાળ જોને
ભારતને ભવજળ તારક સ્વામી પારથ રથના ગામી રામ

દ્રૌપદી-સાહેલી— ૧

વાહુ વા'રે ઓ બે'ન, શોભા મંડપની આ શી બની,
રૂડી દીસે છે બે'ન, લીલા અજબ નવ રંગની.
વાત કરીએ શું બે'ન, આજે અમારા આનંદની-વાહુરે.
શોકને આનંદના રંગે પૂર્યાં આ મંડપ સંસાર
રાગને વૈરાગ્યવાળાં પ્રાણી જેમાં દીસે અપરમપાર
શી કળા કરી ચિત્રકારે વિશ્વ નાટક સુત્રધારે
રચના ત્રિવિધ પ્રકાર— વાહુ.
નવ રંગીત નવ પલ્લવો નવ નવ માનવ જાત
નવલ લાલની નવ લીલા નવે ખંડે વિખ્યાત.

દ્રૌપદી— ૨

હું કરૂં આ મેં કર્યું એ માનવી મીથ્યા બકે,
ઇશની આજ્ઞા વિના ના પાન પણ હાલી શકે:
ચંદ્રતારા સૂર્ય ગ્રહની ગતિ આધીન છે,
કિરતારની ન્યારી કળા જ્યાં સર્વ પ્રાણી લીન છે—
કલ્યાણ દાતા છે વિધાતા સંતના ભગવંતરે,
તે નિરંજન નાથને નમીએ નિરંતર અંતરે—

રૂકમણિ- }
સાહેલી- }

૩
ગરબો

હો કનૈયાજીરે અમને મોહન માયા લગાડી અલબેલા
વનમાં વેણુ વગાડી અલબેલા— હો૦

અંસીબટ પનઘટ નિકટ, ત્રટ યમુના યદુવીર
નાચે નટવર નંદના, હરી હળધરના વીર.

લીલી લવિંગ લતા શોભતીજીરે,
લીલાં વન વૃક્ષ વેલ વાડીઓજીરે. મારા વાલાજી. લી૦

ચાલો સખી જઇએ ત્યાં જ્યાં વસે વૃજરાજ,
નીર ભરતાં પ્રભુ મળે એક પંથ બે કાજ.

રસીયાજી રાસ રમાડોરે અમને રસીયાજી રાસ રમાડો.
સમીરે સંધ્યાની આવી સરખી સાહેલી
આનંદ અંગે પમાડોરે અમને રસીયાજી રાસ રમાડો

બંસી બટ સમ બટ નહીં, નંદ ધામ સમ ધામ,
વંદ્રાવન સમ વન નહીં, કૃષ્ણ નામ સમ નામ

કા'નજીને માથે મણી જડયાં મોળીયાંરે
તારા મોળીયાનો બડો બડો ઠાઠ
ખમા ખમા રૂપાળા કા'નને
કા'નજીએ પીળા પીતાંબર પેરીયાં કા'નજીને કાને કુંડલ હૈએ હાર
ખમા ખમા લટકાળા કા'નને—હો કનૈયા—

ધર્મ— ૪

પરબ્રહ્મ પરમેશ્વર પુરૂષોતમ પરમાનંદ
નંદ નંદન આનંદ કંદ જસોદા નંદ શ્રી ગોવિંદ—પર.
કરૂણા સિંધુ દીનબંધુ કેશવ માધવ મુકુંદ
વિશ્વંભર વિશ્વાધાર વિશ્વમાં વસી રે'નાર—પર.
વાસ આપ ચરણ ધામ યાચીએ કૃપા નિધાન
પુર્ણ કામ પુરો કામ વિનવીએ કરી પ્રણામ—પર.

વિદુર— ૫

કે'રે અરે મન કૃષ્ણ કૃષ્ણ મુખ કહેરે
તારણ હાર કૃપાલ— અરે મન.
અંતકાલ કૃપાલ લાલ માધવ મુકુંદ
સહુ ટાલે ફંદ
સૃષ્ટિ કરણ ભરણ દારિદ્ર સકળ હરણ
શ્રી અશરણ શરણ જન તારણ તરણ
નમી કમળ ચરણ.
મન ભજ ભજ ગુણ ગોવીંદનારે.

શકુની— ૬

તું છે મારો કટો શત્રુ કાઢું તારૂં નિર્મુળ
દુશ્મનને હેતુ સમજે તે માણસની મોટી ભુલ
છળબળથી યા બુદ્ધિ બળથી ખેલાવું દાવ જરૂર
આપસમાં અગ્ની સળગાવી આ બંડા રહેવાના દૂર

દુશ્મનને ખુબ લડાવુ હાં જાઉં બસ જાઉં
ચાલાકી ખુબ લગાવું—હાં૦
ખટપટ પુરી સળગાવું—હાં૦
આસપાસમાં જંગ જમાવું—હાં૦

ભાનુમતિ— ૭

પ્રાણપતિ પ્રભુ આવ્યા હજુ નહીં કહે શું કરૂં
અધીરી શું થતી ઘેલી ગઈ ગતિ ઓય શું કરૂં
બટક બોલી બેસ ગમાર
ખાલી ખીજાવ્યામાં શું વળનાર—પ્રાણ૦
જોબનવંતી જુવતી વેલીના પ્રાણ પિયુ તરૂવર આધાર
ઝુંડામાં ભુંડી વિયોગની વ્યાધી બે'ન બનાવે છેક લાચાર
ધીરી તું થા મુક બકવા
જો નીરખી કયાં છે સખી
ચંચલ ચાલથી ઠમકે ચાલો પ્રાણ પિયુસંગ સુખેથી મહાલો
વાહ બા વાહ
સમજતી નથી પ્રીતની રીતમાં જારે અલી—પ્રાણ૦

ભાનુમતિ— ૮

ધરો કાંઇ હિત શિખામણ ધ્યાન ગર્વથી નથી નાથ કલ્યાણ
કુસંપે રહ્યું કોણ આરામ મેળવ્યું કોણે મહીમા માન
અભીમાન પર્વત છે મોટો હેઠળ ઉંડી ખાઈ
ચડયા પડયા તે નર પછડાયા છરમાં ગયા છુંદાઇ—ધરો૦

લંકા સરખો ગઢ દુર્ઘટ ને સમુદ્ર સરખી ખાઇ
લંકપતિ પણ લંક ન લાગ્યો રણમાં ગયો રોળાઈ
હિરણ્યાક્ષને હિરણ્યકશ્યપ જબર જંગ બે ભાઇ
નરસિંહ રૂપે નખે વધેર્યા માને ગયા મરડાઈ—ધરો●

વારાંગના— ૯

નીસા ગમ પધની ધપ મગગ પધમપ ગમગરેસા
સારે નીની સાસા મગગ પધમપ ગરે મગરે સારે
નીસાગમ નીસાગમ પગપગમ પની સારે સાની ધપ
ગગરેરે સા—
પનીસા મગરેસા સાની સારે સાની ધપ મપ નીની
ધપ મપ સાની ધપ નીધપમ ગરે મગરે સારે—

દ્રોપદી— ૧૦

અરજ સ્વિકારો સ્નેહી શામળીઆ
સહાય થજો શ્રી મોરારીરે
રાજ સભામાં રાજ સિધાર્યા
વચન વડીલનું પાળીરે
કેમ થશે કાંઈ ચેન પડે ના વ્યાકુળ થઈ અતિ મારીરે.
કપટી કુટીલ છે કૌરવ રાજન સ્વામી અત્યાચારીરે
દાવ ખેલતાં હે દીન બંધુ રાખજો લાજ હમારીરે.

રૂકિમણિ—સત્યભામા— ૧૧

સ્વામી સેજથી, હવે જાગો શ્રી હરી,
પ્રભુ દર્શને અધીરી સર્વ સુંદરી,

મનહર શ્રી મોહનની ઘનસ્યામ મુર્તિ.
જોઈને મોહીએ સુંદર શ્યામ સૂર્તિ,
અજબ મુરલી મંત્ર માંહ્ય;
ઘેલી કરી સકળ વામ,
દેવ મંગળા કરી, હવે જાગો શ્રી હરી.

દ્રોપદી— ૧૨

શામળીઆજી કરજો મારી સહાયરે,
વ્હાલા ગરૂડે ચડી વે'લા આવજોરે,
શ્યામ સલુણા સુભદ્રાના વીરરે.
આ દીન બાળાની લાજ દયાળુ રાખજોરે,
છોગાળા છે વાત છેલી નથી કોઈ મારૂં બેલી,
વા'લા તુજ ગુણુની ઘેલી દાસી દુઃખમાં ડુબેલી.
દુખીની દાદરે ફરીઆદ અંતર લાવજોરે.
કૌરવ કર્મ ચંડાળ દુશાસન નિર્દય અરે,
જોતાં પાંચ ભરથાર પાપી પટકુળ તાણતો,
વા'રે આવોને, દયા દીલ લાવોને
નાથ છું અનાથ નારી ભરૂસો છે ભેધર ભારી.
જેવી તેવી છું ત'મારી વા'લા દેશો ના વિસારી
હેતે હળધરજીના વીર આવી ઉગારજોરે. વા'લા૦

—⊙—

અંક ૨જો.

વિદુર— ૧૩

અકળ કળા શ્રી કૃષ્ણ પ્રભુની અક્કલવંત કોઈ કળશે,
અલ્પ અક્કલના કામી કુટીલ જીવ કોટીક કલ્પ રવડશે,
સમજે નહિ મુઢ જમડા, ખેલ તુજ કુદરતના
મનમાં મુંઝાઈ મરશે. અકળ૦
ધર્મવંત વળી ધીર વીર શાણા, રાજકુમાર રૂપાળા
છત્રપતી નૃપ રંક દુઃખી થઈ જાતા વન પગ પાળા
વાંકા આ તગદીરના લેખ લખ્યા વિધિના
ક્યેમે ટાળ્યા નહીં ટળશે. અકળ૦

દુર્યોધન— ૧૪

ક્રૂર પ્રપંચે પાન્ડવોને ખ્વાર
હૃદય રહ્યું ઝેરથી સળગી મારૂં
ક્યારે વેર વાળું મ્હારૂં—પ્રપંચે હું
છળ બળથી કરૂં દ્રોપદી સ્વાધીન મારા
મને હસનાર શું અભિમાની દુષ્ટા દારા
આવું અપમાન ન ખમાય
અરર આગ ન સહાય. હૃદય રહ્યું.

દ્રોપદી— ૧૫

કરમ ગતિ અતિ ન્યારી વિધાતા
કળી ન શકે મતિ મારી અરેરે—કરમ૦

એકદિન રાજા એકદિન જોગી (૨)
એક દિન હાલ ભીખારી અરેરે—કરમ૦
ધરી મૃગ છાલા દંડ કમંડળ
અંગ વિભુતી લગાવી ફરેરે—કરમ૦
રાજ નિવાસી જંગલવાસી
તુંહી નિરંજન નાથ રમરેરે—કરમ૦

નારદ— ૧૬

ગોવીંદ ગુણ ગાઓરે નરનાર,
ગીરીધર શ્રીધર શ્રી મુરલીધર,
નામથી નેહ લગાવો-હા નેહ લગાવો રે.
મારૂં તારૂં મીથ્યા માની કૃષ્ણ કૃષ્ણ કહે જાવોરે ૨૦
અધમ ઉધારણ ભવ જળ તારણ,
નિરભય નામથી થાવોરે ભય નામથી જાવોરે ૨૦

નારદ— ૧૭

ઝટપટ જાવું રંગ જમાવું,
નટવર ઘર ઝટપટ પ્રગટાવું. આ............વાહ વાહ
નારદના નામમાં ખામી શી કામમાં,
ઈશ્વરના ધ્યાનમાં રહેવું ગુલતાનમાં.
નારાયણના નામ રટણમાં—ઝટપટ.
ગોવિંદ ગુણ ગાનમાં ભકિતરસ પાનમાં,
આત્મ જ્ઞાનમાં મસ્ત તોફાનમાં,
કુશળ છું કૃષ્ણ કપટમાં—ઝટપટ

દ્રોપદી— ૧૮

વિના પ્રભુ નહિ કોઇ એક તમારા
શરણુ પડી દીન દારા—વિના૦
કઠીણુ કાળ યમ પાશ બંધથી,
નાથ છોડાવન હારા—વિના૦
દાવાનળ સળગ્યો દસ દીશે,
ઉગરવાના ઉધારા—વિના૦
હે જગબંધુ કરૂણાસિંધુ,
અંત સમય ન રહો ન્યારા—વિના૦

નારદ— ૧૯

નંદના લાલાકુંવરજી કામણુગારા સાચા,
કૃષ્ણુ કનૈયા બંસીવાલા લાલ—નંદના૦
નંદ યશોદાને પારણે ઝુલ્યા પ્રભુ,
ગોપીના ગોરસ ઉછાળ્યા,
કંસના વંશનો ધ્વંસ કરીને—
માત તાતના બંધન ટાળ્યા. વ્હાલા—નંદના૦
વંદ્રાવનમાં રાસ રચીને—
નીજ જન પ્રેમથી પાળ્યા,
એવા પ્રભુ શ્રી નટનાગરના—
ચરિત્ર અનેક નિહાળ્યા. વ્હાલા—નંદના

નારદ— ૨૦

વાહરે ગમ્મત વાહરે રંગત,
કેવી જમાવી છે વાહ વાહ,
એકને કહી સમજાવીએ આમ,
બીજાને વળી સમજાવીએ આમ—વાહરે૦

પ્રપંચ રૂપ સંસાર જણાય
પ્રપંચી એજ પંડિત ગણાય,
પાખંડીના પડે પાસા પોબાર,
જુઠાનો જય અને સાચાની હાર,
કપટ તણી બાજી ઘણી રમી જાણી,
પુરો જ્ઞાની લેવો માની,
જીવનનો એ છે સાર—વાહ—વાહરે૦

રૂકમણી— ૨૧

વા’રે લાલા મોહન બંસીવાલા,
ઠગોછો શાનેરે સલુણા,
જાણી જાણી તમારી મેં ઠગાઈ,
પ્રીત બાંધી હવે હું પસ્તાઈ.
પસ્તાઈ પુરી કાના, ઠગાઇ હુંતો કાના,
રસભીના રંગીલા શરમાળા શામળીયા—વા’રે૦
શાને સતાવો વાત વાતે ઉડાવોરે,

એરી એરી લાલા વાતે ઉડાવોરે,
મેં જાણ્યા સરવે ચાળા અરે જાઓ નંદલાલા,
વ્રજલાલા, ગોવાળા છબીલા છોગાળા—વા૦રે૦

રૂકમણી-કૃષ્ણ— ૨૨

ધન્ય ભાગ્ય સૌભાગ્યવતી જે,
પતિ સેવામાં અરપે પ્રાણને,
આપ દુઃખ તરણા સમ ગણીને,
પ્રભુ પ્રસન્ન કરી લેતી લાણને,
સકળ તીર્થ પતિ દેવ ચરણમાં,
સકળ શાસ્ત્ર નીતિ નાથ શરણમાં,
વિકટ વાટ સંસાર અરણમાં,
શાંન્તિ શ્રીપતિ ચરણ કમળમાં,

નાથ સાથ વનવાસ સ્વર્ગસમ,
એથી અધિક શું કેવું આપને;
દેવી સુણો દ્રષ્ટાંત સતીનાં,
કામ તેમની પતિ ભકિતનાં.

સીતા સાવીત્રી સત્યવંતી,
દેવી દેવહુતી દમયંતી;
રાજપાટ સુખ સંપત ત્યાગી,
પતિ સુખ કાજે રવડી રાનમાં.

સત્યભામા-કૃષ્ણ—   ૨૩

જાઓ મોહન નફ્ટ નટખટ મને સતાવો નહીં,
લાલ લહેરી લટકે લટકાળા લલચાવો નહીં;
વાહરે વાહ શાણી રાણી,
આવ્યા શું પાસ મારી જાઓ જે હોય પ્યારી.
રીસાય શાને વહાલી રસીલી તું,
થાય છેક શું આમ હઠીલી તું;
દુઃખીયાને દુઃખ દેવા,
આવ્યા શું લ્હાણુ લેવા—જાઓ૦

કૃષ્ણ—   ૨૪

મહા માયા રૂપ અજબ મોહિની,
મોહ્યા મુનિજન જેના મોહમાં;
સિદ્ધ સાધુ સન્યાસી યોગીજન,
કોઇ ન ફાવ્યા તેના દ્રોહમાં,
જપ તપ તીરથ શમ દમ સાધન,
સ્નાન ધ્યાન શ્રુતી શાસ્ત્રની કથા;
વનવાસી અવિનાશી ઉપાસિ,
નાશી ન તેથી માયાની વ્યથા—મહા૦
વશ્યા વિભુ મહામાયા સંગે, ક્ષીર સાગરમાં વાસ,
શીવજી પણ અર્ધાંગા સંગે સાથે યોગાભ્યાસ,
બ્રહ્મા પણ સાવીત્રી સંગે વશ્યા કમળ દળ કેરા કોષમાં.

રૂકિમણિ-સત્યભામા- } ૨૫
કૃષ્ણ-નારદ-

મોહન મારા જીવન પ્યારા નટવર નંદ દુલારાજી;
શ્રીધર સુંદર પ્રભુ લક્ષ્મીધર દેવકીનંદ દયાળાજી,
ગીરીવર ધારી કુંજ બિહારી વનમાળી દેવ મોરારી;
રસીક રમણ તમપર બલીહારી રાધાવર રઢીયાળાજી—મોહન.
પાન્ડુ નંદન ભકત તમારા દ્રૌપદી બાળા શીલ ગુણશાળા,
વન વન રવડે થઈ દુખીયારાં,
શાણી સતી દુઃખી થતી પાપે અતી;
કુરૂપતિ દુષ્ટ મતિના હા..........હા.
વ્હાર કરો જઈ વ્હાલાજી— મોહન૦

વિદુર— ૨૬

ક્યારે હુવે મળશોરે મારા અંતર આતમરામજીરે
ક્યારે હુવે થાશોરે પ્રભુ અવધ પુરી ઘનશ્યામજીરે
જીવ આ ગુંચાઈ રહ્યો જગત જંજાળમાંરે
માયાના મારે મરી જાય છે રે—કયારે૦
જગત પ્રપંચ મને રંચ ન રૂચેરે,
અલખ શરણ ચિન્ત ચહાય છે રે—કયારે૦
નાથ નિભાવી લ્યો મરણના મારથીરે
અબુધ અતિ અકળાય છે રે—કયારે

દરબારીઓ— ૨૭

વીજય જય પામોરે સહાય નૃપતિ,
સકલ જગ વાધોરે સુજશ કીરતી,
સ્વામી છો માની દાની ન્યાયગામી,
પ્રજા જન અભીરામી,
જ્ઞાતા છો જ્ઞાની ગુણુના,
વિનવે આ દાસ જન નમી ચરણે,
પ્રભુ તપો અચળ આ રાજ રીદ્ધી નૃપતિ-વીજય૦

વારાંગના— ૨૮

નીસામ ગપમ ધપગમરેરે સાસાની સામ ગપમધપ
મપ પની ધનીસા ગમરેસા સારેનીસા ધનીધપ
મરેસા પરેસાનીસા મપધની સાનીધપ
મપ ની ધપ ગમધપરે પપ ગમરેસા—નીસામપ
સારેસા મમગમ ગમગપ પપપ મપધની ધપ
મપ સાની ધપ ગમ ધપ રેરે પપ ગમરે સાસા—નીસા
પરેસાનીસા મપધની સાનીધપ
સાસા નીની ધધમપ ગગ મમ રેરે સાસા
પપ મમરે સાસા
નીનીસા મગમ ધપ ગમરેરે સાસાની સા મ

—:❂:—

અંક ત્રીજો

સાહેલીઓ— ૨૯

અહો સખી રાજકુમારી, રાજની પ્યારી ઉત્તરા બાળી—અહો.
નહીં રાગ રંગે રમે નહીં સખી સંગ ગમે
વૃથા દીલ શાને દમે કહે શું દુઃખ તને,
ખમા ખમા બલા લઈએ વારી બેન ઓ મારી—અહો૦
ક્ષુધાથી અંગ ખીલ્યું વિધુ મુખ કેમ વીલું,
સુમન રૂડું રસીલું આજે થયું શે હઠીલું,
ધીરી ધીરી વ્હાલી બેન ઓ મારી શે દુખીયારી—અહો૦
સુતા વૈરાટની તું પાન્ડુ કુળ રાજ વધુ,
તારા સમ માન ન તું ઘટે ના કેવું વધું,
હાલો માલો સખી સંગ રસીલી મોહન વેલી—અહો૦

ઉત્તરા— ૩૦

સખી સ્વપ્ન મહીં મનમોહન મેં નિરખ્યા એકાંન્ત વિષે શયને
શરમાઇ રહી રતીનાથ મહે મુખથી નહીં કાંય બોલાય અરે
વિનવે અતી વલ્લભ વ્હાલા ધરી નવ ઉત્તર મુખ અપાય જરી
નેચું જોઈ રહી દ્રગ પ્રેમ ભરી ખણુતી પૃથ્વી નીજ પાય અરે
કર સાહી રસીક રૂદે વળગ્યા કરતાં બળશેન થયા અળગા;

તુટી હાર ગયો એ રકા ઝકમાં કસ કંચુકીની છુટી જાય અરે,
છુટી કેશ ગયા વિખરાઇ અરે ગઇ દેહ કળી કરમાઈ અરે,
ગયાં સ્વેદથી વસ્ત્ર ભીંજાઈ અરે પણ નાથ થયા નગણાજ અરે,
મનથી મન સેજ ગયું પીગળી જેમ સાકર દુધની સંગ ભળી;
કીધ ભોજન નાથની સાથ મળી મુખવાસ સુવાસ અપાય અરે.
મુખ તાંબુલની પીચકારી ઉડીરે અચાનક નાથને અંગ પડી,
સખી તે રજની અને તેજ ઘડી રસીયો રીસ લાવી રીસાય અરે,
સજી શસ્ત્ર શરીર શું અશ્વ ચડી રણ જાય પિયુ અરે હુંથી લડી,
સખીઓ વિનવું તમ પાય પડી કરો જે રીત નાથ મનાય અરે.

સાહેલીઓ-ઉત્તરા— ૩૧

જોજે અલી હર્ષ ઘેલી થતી ભાન ભુલી જતી
ન્યાળી રતી પતી સલુણી શાણી સ્નેહના સુરાજ્યમાં-હાં૦
જોજે અલી વૃક્ષથી મળી વેલી વાંકી વળી,
આલી જતી ભુલી થઇને શાણી—સ્નેહના૦
પિયુ સંગ હાસ્ય લાસ્ય નેત્રના વિકાસમાં,
જડી રહી પ્રીતમ પ્રાણું પ્રેમે નાગ પાસમાં;
દીલહર દર્શ સ્પર્શ હર્ષના પ્રકાશમાં,
ભલા ભલા ભાગ્ય ભોગ યોગના વિલાસમાં—
બાળી ભોળી બાળા પ્રીતમ સંગ,
વસી હસી ભરી અંગ ઉમંગ,

સોંપીને સ્વામીની સેવામાં અંગ,
માણીશ નિત્ય નવા નવા રંગ,
રેજો સ્વામી સંગ મળી અખંડ ભાગ્ય તારૂં ભળી,
સાગર સંગમાં ગંગ મળી રહે જે રીતે સુભાગ્યમાં.

દ્રોપદી— ૩૨

અકુળીત ભાગ્ય ગતિ ન કળાતી,
પલક પલક રતીરે પલટાતી—અકુળીત૦
ઉદય અસ્ત પછી હૃદયની આશા,
જ્યોતી વાદળમાં જોઉં છુપાતી—અકુળીત૦
ધર્મ ક્ષેત્રમાં ધર્મ પતિથી,
કૈરવ લડતા ધારી અનીતિ,
ચિંતાથી મતિ મા'રી મુંઝાતી—અકુળીત૦

દ્રોપદી— ૩૩

વા'રે આવો વિઠ્ઠલ વનમાળી,
પ્રથમ વચન દાન આપ્યું તે સંભારી,
ઓથ નાથ વિશ્વનાથ છે તમારી,
આશ દાશને જગન્નિવાસ ભારી
અધવચ અંતરીયાળ રામા રડવડતી રહી,
એકે નથી આધાર વાર કરો માં વાલમા.

ભાવી ભકતના અનેક કામ કીધાં
ધ્રુવ અંબરીષને અભયદાન દીધાં
કઠણ કષ્ટ સમયમાં કઠણ થશો મા
વ્હાલા બિર્દ આપનું ભુલી જશો મા

સતી દ્રૌપદી

નાટકના ગાયનો સમાપ્ત.

ધી ઇમ્પીરીયલ વીવીંગ કું.

ટસ્સર એન્ડ ચાઇના મેન્યુફેક્ચર્સ.

સુટીંગ કોટન એન્ડ સીલ્ક કલોથ ફેકટરી.

એ તો જાણીતુંજ છે કે સુરતમાં બનતું દરેક જાતનું કાપડ બીજા કરતાં ઘણુંજ વખણાય છે. તેમાં કોટ, પાટલુન તેમજ ડગલા સીવડાવાનું કાપડ તો દેશી તાસા સીલ્કની હરીફાઇ કરે તેવું બીજું ભાગ્યેજ હશે કારણકે તે ઘણુંજ મજબુત, ટકાઊ, ફેન્સી, સફાઈદાર અને શુસોભીત તેમજ કીંમતમાં પણ સસ્તું પડે છે. તથા રેશમી ચાયના સીલ્ક પ્યાજ, હાફ સીલ્ક, કાર્ડ વીગેરે પણ હમે હમારા કારખાનામાં જાતી દેખરેખ નીચે કેળવાયલા અને અનુભવી કારીગરોથી બનાવીએ છીએ. કુદ, મુગટા, ચંદ્રકળા, સાડીઓ વીગેરે ઓર્ડર મુજબ બનાવી આપવામાં આવે છે. હમારૂં કાપડ દરેક દેશાવરોમાં જાય છે. અને તેને માટે ઉમદા અભિપ્રાય તેમજ સર્ટીફીકેટો મળેલા છે. નીચેને ઠેકાણે મળો અગર સેમ્પલો મંગાવી ખાત્રી કરો. વેપારીઓને પુરતું કમીશન આપવામાં આવે છે.

ઠે. મહીધરપુરા બલીસેરી–સુરત.